

NOTAT

Til: Miljø- og klimaudvalget

Journal-nr.: 22072272

Dato: 16. januar 2024

Program og baggrundsinformation om MKU's studietur til Paris den 24.-26. januar 2024

Mødetidspunkt i Københavns Lufthavn: kl. 6:30 ved SAS-check in-skranken i Terminal 3.

Afgang fra Københavns Lufthavn: onsdag den 24. januar 2024 kl. 08:30-10:25

Afgang fra Charles de Gaulle Airport i Paris: fredag den 26. januar 2024 kl. 20:05-21:55

Navn og adresse på hotellet: Hôtel des Batignolles, 26–28 Rue des Batignolles, 75017 Paris

Tidspunkter, transportformer og adresser på de steder, vi skal besøge, fremgår af det detaljerede program for turen på de næste sider.

Deltagere på turen:

- Line Ervolder	- David Meinke (direktør for Center for Regional Udvikling)
- Thomas Rohden	- Mette Simonsen (sektionschef i Miljø for råstoffer)
- Anja Rosengreen	- Sisse Holm Pilgaard (udvalgssekretær for miljø- og klimaudvalget)
- Jørgen Johansen	
- Kim Rockhill	
- Kristine Kryger	
- Randi Mondorf	
- Sofie de Bretteville Olsen	
- Turan Akbulut	

Telefonnummer til David: 0045 21343356 og mail: david.mainke@regionh.dk

Telefonnummer til Mette: 0045 20591138 og mail: mette.simonsen.02@regionh.dk

Telefonnummer til Sisse: 0045 24970591 og mail: sisse.holm.pilgaard@regionh.dk

Dag	Tidspunkt	Aktivitet	Adresse
Onsdag	06:30	Mødes i Københavns Lufthavn	
	08:30-10:25	Flyrejse til Paris	Lander i Charles de Gaulle
	11:00-12:00	Taxa til hotellet	
	12:00-12:30	Transport med metro	
	12:30-13:30	Frokost på Maison Plisson, som både er en restaurant og et madmarked med fokus på at reducere madspild	93 Boulevard Beaumarchais, 75003 Paris
	13:30-14:00	Transport med metro	
	14:00-15:00	Bådture på Seinen fra Pont Neuf forbi Eiffeltårnet, Louvre, Musée d'Orsay og Notre-Dame-katedralen	Square du Vert-Galant, 15 Pl. du Pont Neuf, 75001 Paris
	15:00-15:30	Transport med metro	
	15:30-16:30	Besøg og rundvisning på "Les Canaux", som er et show room og mødested for aktører med fokus på bæredygtighed og cirkulær økonomi	6 Quai de la Seine, 75019 Paris
	16:30-17:00	Transport til og indlogering på hotellet	Hôtel des Batignolles, 26–28 Rue des Batignolles, 75017 Paris
Torsdag	19:00-22:00	Middag på lokal restaurant: Augustin	15 Place Richard Baret, 75017 Paris
	07:00-08:00	Morgenmad på hotellet	
	08:15-09:30	Transport med bus	
	09:30-11:30	Besøg og rundvisning på Centre Gilbert Raby, som er en institution, der er bygget af komprimerede lersten	Centre Gilbert Raby, 2 Avenue du Maréchal Joffre, Meulan-en-Yvelines
	11:30-12:30	Transport til frokoststed med bus	
	12:30-13:15	Frokost på en café i Centre Commercial Beau Sevran	Route des Petits Ponts, 93270 Sevran
	13:15-13:30	Gå	

	13:30-14:30	Besøg og rundvisning på Cycle Terre, som en fabrik, som producerer komprimerede lersten (uden brænding) af overskudsjord	
	14:30-15:30	Transport med tog	
	15:30-17:00	Byvandring og oplæg om en app, der viser afkølede steder i byen, når der er hedebløge	Mødes ved Cour Saint-Émilion-metrostation
	17:00-17:30	Transport tilbage til hotellet	
	19:30-22:00	Middag på lokal restaurant: Mova	39 Rue des Dames, 75017 Paris
Fredag	07:30-08:30	Morgenmad på hotellet	
	08:30-08:50	Udtjekning fra hotellet og sæt kufferter i et særskilt rum	
	08:50-09:30	Transport med metro	
	09:30-11:30	Besøg og rundvisning i OL-landsbyen med fremvisning af bæredygtigt byggeri, der opvarmes ved termonet	70 Rue de Saint-Denis, 93400 Saint-Ouen-sur-Seine
	11:30-12:00	Transport med bus	
	12:00-13:30	Frokost på La REcyclerie, som er et cafeteria og urbant landbrug i en gammel, ombygget station med fokus på økologi, miljøansvarlighed og social inklusion	83 Boulevard Ornano, 75018 Paris
	13:30-14:00	Transport med metro	
	14:00-15:30	Oplæg med Hélène Chartier, direktør for Urban Planning and Design i C40	Le Sully, 6 Bd Henri IV, 75004 Paris
	15:30-16:00	Transport med metro	Tilbage til hotellet for at hente bagage
	16:00-17:00	Taxa til lufthavnen	Charles de Gaulle
	17:00-20:00	Tjek ind og aftensmad i lufthavnen	Sisse køber sandwiches, som man kan afhente et sted ca. kl. 18:30 (TBA)
	20:05-21:55	Flyrejse til København	

Onsdag: Besøg på Les Canaux

Les Canaux er en bygning fra 1882, hvorfra man tidligere administrerede kanalerne omkring Paris. Bygningen var stærkt forfalden, da man i 2010 besluttede at sætte den i stand ved størst mulig genbrug af byggematerialer fra nedrivninger mv.

Huset er nu et mødested for aktører, organisationer og starts ups med fokus på bæredygtig økonomi, innovative processer og solidaritet, og det er samtidig et show room for at renovere bæredygtigt og gøre brug af cirkulær økonomi. En forening i huset er vært for arrangementer om bæredygtig livsstil og forbrugsmønstre, solidaritetsøkonomi, ligesom internationale organisationer som f.eks. C40 har kontorer i huset.

<https://lescanaux.com/en/decouvrir-les-canaux-2/>

Torsdag: Besøg på Centre Gilbert Raby

Centre Gilbert Raby ligger i Paris-forstaden Meulan-en-Yvelines og er et behandlingscenter for alkohol- og stofmisbrugere, som er opført med fokus på bæredygtighed i forhold til både materialevalg og drift. Det drives af en fond og har i 2023 indviet en bygning med faciliteter til behandling, samtaler og værksteder, som er indrettet med særligt sigte på at skabe trygge og rolige omgivelser for brugerne.

Bygningen er beklædt med træspåner, og som isoleringsmateriale er der anvendt træfiber. Bærende dele af bygningen er udført i beton og træ og er indrettet med en lysåben og indbydende central "gade" med vægge udført i ubrændte blokke bestående af komprimeret ler. Lerblokkene har gode egenskaber i forhold til regulering af temperatur, fugtighed og støj og er produceret på Cycle Terre-fabrikken (som vi også skal besøge), hvor råstofferne udgøres af overskydende lerjord fra byggepladser i Paris.

<https://www.elan-retrouve.org/places/centre-gilbert-raby/>

Her er link til en optagelse fra det nyligt afholdte symposium om stampet lerjord, hvor Gaston Tolila, arkitekt (og vores guide), fortæller om centeret og tankerne bag byggeriet, om vejen fra idé til virkelighed og om udfordringer, løsninger og erfaringer:

<https://region-hovedstaden-ekstern.23video.com/secret/91271096/1b25fdad6cb50632d49fe923085d50a2>

Torsdag: Besøg på fabrikken Cycle Terre

Cycle Terre er en fabrik, som producerer komprimerede lerblokke. Fabrikken udnytter årligt ca. 8.000 ton lerjord til produktion af disse ubrændte blokke bestående af komprimeret lerjord i form af overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder i Paris.

Forstaden Sevran, som fabrikken er beliggende i, er en socialt belastet kommune, hvor lukning af industri har betydet tab af arbejdspladser og behov for uddannelse af ufaglært arbejdskraft. Cycle Terre-fabrikken blev etableret på kommunalt initiativ i 2022 med deltagelse af 13 partnere, heraf 5 forskningsinstitutioner. Fabrikken er medfinansieret af EU, bl.a. grundet perspektiver i forhold til bæredygtighed, beskæftigelse og uddannelse, idet overskudsjord udnyttes som råstof i produktionen, og idet en del af fabrikken er indrettet som skole for murere, som her kan lære at bygge med lerblokke.

<https://www.cycle-terre.eu/>

Her er et link en optagelse fra det nyligt afholdte symposium om stampet lerjord, hvor Silvia Deviscovi, byplanlægger og tidligere projektleder hos Cycle Terre, fortæller historien bag virksomheden, da hun var med fra begyndelsen:

<https://region-hovedstaden-ekstern.23video.com/secret/91270015/41d587b5d75018e59200ba61ba804eb9>

Torsdag: Oplæg om hedebløge-app

Paris har lavet et netværk af kølige spots gennem byen for at give borgerne mulighed for at søge væk fra solens bagende varme under en hedebløge. Som borger kan man se det nærmeste "cool spot" gennem app'en Extrema Global. Områderne er ofte 2-4

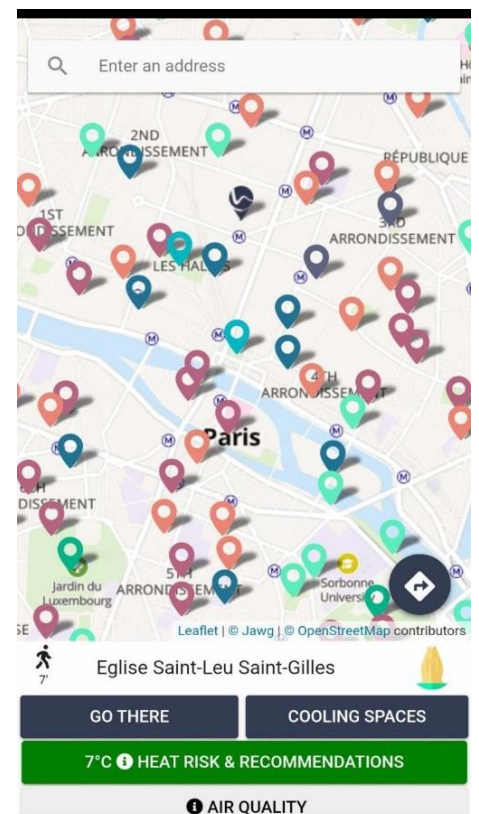
grader koldere end de omkringliggende gader. De kølige spots består af alt fra grønne områder og parker, hvor f.eks. træer danner skyggerum, offentlige bygninger som museer, biblioteker, hvor man kan få en pause fra solen og områder med vand som swimmingpools og drikkevandsfontæner. Det er Paris' mål at alle borgere skal kunne komme hen til et cooling spot på under 7 minutter, og man estimerer, at dette nu gælder for 99 procent.

Det forventes, at de større byer i Danmark også vil opleve stigende temperaturer og dermed udfordringer med varmebølger, som opstår i tæt bymæssig bebyggelse, hvor der er en højere varmeabsorption af de tørre overflader.

<https://www.extrema-global.com/>

Fredag: Besøg i OL-landsbyen

Målet for OL i Paris 2024 er at være det mest bæredygtige. Dette vil arrangørerne blandt andet opnå ved at anvende allerede eksisterende lokationer til de forskellige sportsevents og desuden benytte sig af alternative løsninger ved nye byggerier, der skal opføres f.eks. OL-deltagerbyen. OL-deltagerbyen skal hen over 2 måneder i sommeren 2024 huse over 15.000 atleter, hvorefter det er planen, at området skal anvendes som et blandet boligkvarter, hvor man allerede vil kunne flytte ind i 2025.

Der stræbes efter, at boligområdet er CO2-neutralt og miljøvenligt som følge af bygningsmaterialer, byggestil, samt at der er indtænkt biodiversitet og teknologiske løsninger i byggeriet. Bygningerne er designet med henblik på, at der både skal være behageligt indeklima om sommeren og vinteren, uden at der skal anvendes store mængder energi på varme eller nedkøling/aircondition. OL-byen også forsynet med et geotermisk energisystem (også kendt som termonet), der kan forsyne byen med både grøn varme og køling.

Det estimeres, at sammenlignet med et konventionelt byggeprojekt vil CO2-udledningen for OL-byen blive reduceret med 45 procent i byggefasen, og mens OL står på. Byen vil desuden være omkranset af grønne fællesarealer mellem bygningerne og ovenpå bygningernes tage.

<https://www.paris2024.org/en/olympic-and-paralympic-village-0/>

Fredag: Frokost på La REcyclerie

La Recyclerie er et cafeteria og urbant landbrug i en gammel, ombygget station, der har fokus på økologi, miljøansvarlighed og social inklusion.

Næsten alt, der produceres her (æg, honning, frugt, grønt osv.) er økologisk og kommer direkte fra egen produktion. Desuden driver stedet sociale projekter og oplæring af bl.a. dem, der arbejder i cafeteriet og i køkkenhaven. Derudover arrangeres filmaftener, markeder, workshops, yoga osv. for at inddrage lokalbefolkningen.

<https://www.larecyclerie.com/>

Fredag: Oplæg af Hélène Chartier, direktør for Urban Planning and Design i C40

C40 er et internationalt samarbejde mellem en række af verdens største byer, der skal bidrage til at mindske CO₂-udledningen globalt og imødegå klimaforandringerne. C40 samler næsten 100 borgmestre fra nogle af verdens mest klimaambitiøse byer om at nedbringe udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser samt fremme bæredygtige løsninger, mindske luftforurening og skabe sunde og gode byer at leve i. Medlemmerne af C40 har forpligtet sig til at bidrage til at begrænse den globale opvarmning til 1,5°C.

Paris har været medlem siden 2005, mens København har været medlem siden 2006, og begge byer er medlem af styregruppemedlemmer.

Hélène Chartier er direktør for Urban Planning and Design i C40, der udvikler programmer og aktiviteter, som støtter byer med at igangsætte bæredygtige og robuste byplanlægningspolitikker og designpraksisser. Hélène har tidligere arbejdet som rådgiver for Paris' borgmester, Anne Hidalgo.

I juni 2023 blev Anne Hidalgo, Paris' borgmester og tidligere formand for C40, valgt som næstformand for C40-styregruppen. Anne Hidalgo har været borgmester i Paris siden 2014 – den første kvindelige borgmester i Paris – og hun blev genvalgt i 2020 i en periode, der løber frem til 2026. Hun er i sit embede som borgmester blevet kendt for sine politikker, der sætter Paris i spidsen for kampen mod klimaforandringer i byerne. Hun har således fået etableret cykelstier, omdannet en motorvej langs Seinen til parkområde, indført bilfrie søndage og stiler mod at plante tusindvis af nye træer samt at gøre Seinen ren nok til at kunne bade i den. Paris blev hædret for sit arbejde med klimaomstilling på COP26 i Glasgow i 2021 med en Climate Action Award.

Om Parisaftalen ved COP21

På COP21 i Paris i december 2015 indgik samtlige medlemslande i FN's klimakonvention en juridisk bindende klimaftale (Parisaftalen) om, at udledningen af drivhusgasser skal reduceres med 40 procent i 2030 i forhold til 1990.

Udover Parisaftalens velkendte målsætning om at nedbringe CO₂ udledningen og begrænse den globale opvarmning til 1,5°C (eller alternativt 2°C) indeholder aftalen også målsætninger på klimatilpasningsområdet. Aftalen beskriver en målsætning om global klimatilpasning, der skal øge modstandsdygtigheden og reducere sårbarheden i samfundet samt mindske tab og skader, idet temperaturstigninger på 1,5°C eller 2°C vil medføre forandringer i vejr- og klimafænomener. Paris-aftalen fremhæver desuden, at det er væsentligt, at klimatilpasning sker på en retfærdig måde, så man ikke øger sårbarhederne ét sted gennem tilpasningen et andet sted. Dette betyder også, at man skal inkludere lokales viden og erfaring i arbejdet med klimatilpasning.

Borgmesteren i Paris, Anne Hidalgo, har en ambitiøs målsætning om, at byen skal være CO₂-neutral i 2050 samt at gøre Paris til den førende grønne by. Dette skal blandt andet opnås ved at udfase først dieselbiler og senere benzinbiler i byen, ved at større hovedveje skal have færre kørebaner for at gøre plads til fodgængere, cyklister og grønne arealer, ligesom nogle veje helt skal lukkes for biler, og så skal der opføres

fire store "byskove" for at opnå målet om, at 50 procent af Paris skal være dækket af beplantede arealer i 2030.

Konceptet '15 minutter-by' er ligeledes en af indsatserne for en grønnere by. Det indebærer, at indbyggere skal have adgang til uddannelse, butikker og offentlig transport inden for 15 minutter til fods. Formålet er at reducere anvendelsen af privatbilisme og hermed drivhusgasser.

Om solcellelovgivning i Frankrig

Den 8. februar 2023 blev der vedtaget en lov (the Renewable Energy Acceleration Bill) i Frankrig om, at der på alle større parkeringspladser med plads til mere end 80 biler skal opsættes solceller på 50 procent af parkeringspladsens areal. Loven trådte i kraft i juli 2023 og stiller krav om, at både private og offentlige parkeringspladser har mellem 3-5 år til at etablere solcelleanlægget afhængigt af størrelsen på parkeringspladsen. Det gælder både eksisterende og fremtidige parkeringspladser.

Ambitionen er at sætte skub i etableringen af vedvarende energi ved blandt andet at fjerne de barrierer, der tidligere har været ved opsætningen af vedvarende energi, og som har været medvirkende til, at Frankrig som det eneste EU-land ikke nåede sit 2020-mål om at hente 23 procent af energiforbruget fra vedvarende energi. Man forventer med den nye lovgivning at generere omkring 11 gigawatttimer strøm, hvilket svarer til næsten 8 millioner husstandes årlige elforbrug.

Ud over at solcellerne genererer elektricitet, giver de samtidig skygge og læ til de parkerede biler, ligesom det er et forsøg på at optimere arealanvendelsen, så der ikke kun benyttes marker og hustage til opsætning af solceller.

